

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség: Főter 434.
Kiadó: ifj. Wagner Antal
könyvkereskedő.

Felelős szerkesztő:
Dr. Szirmai Vidor
ügyvéd.

Főszerkesztő:
Dr. Reich Aladár
orsz. képvis.

Főmunkatársak:
Dr. Nyiraty János
Dr. Valentin Emil

Előfizetési árak:
Egész évre 6 kor. Fél évre 3
kor. Negyed évre 1.50. Egyes
szám ára 12 fillér.

Ünnep után.

A hazafiúi érzés mélységes kegyeletével ülte meg a magyar nemzet Kossuth Lajos századik születésének évfordulóját. Ünnepe az egész magyar nemzet, ünnepe mindenki, a ki magyar, és ünneppé lesz Kossuth Lajos emléke, amíg honszeretet és nemzeti érzés lüktet e nemzet fiainak szívében . . .

Városunk törvényhatósági bizottsága nagyszabású ünnepségben adta meg Kossuth iránt való hódolatának kifejezését. De ezenfelül a hivatalos ünnepély keretét bővíteni kellett, hogy az emlékünnepe olyan jelleget öltön, mely külsőleg is föltüntesse, hogy az egész polgárság ünnepe. Ez a belátás vezette a bajai függetlenségi pártot, hogy az ünnepélyt társadalmi uton is kibővítsék. És az ünnepélynek ez a része az, mely a Kossuth emlékünnepe valódi, hazafias színezetét megadta. Itt nyilvánult meg a maga igazában a polgárság egyhangú lelkesedése és rajongó szeretete Kossuth apánk hallhatatlan emléke iránt.

S bár a szép ünnepi hangulat még sokáig dagasztja keblünket, még hosszú időre hagy nyomokat e város élő nemzedékének szívében, a szabadság, az önállóság iránti vágyat még erősebbé teszi, mint ahogy minden hazafias ünnep szülte lelkesedés öntudatra ébreszt, és egy lépéssel előre visz az önállóság felé. És soha égetőbb szüksége nem volt a magyar nemzetnek az önállóság vágyát nagyobbra fokozni, mint a jelen viszonyok közt. Soha nagyobb ellentállási erőre nem volt szüksége nemzetünknek, mint az Ausztriával folytatott gazdasági élet-halál harc közepette. De még ha ellentállási erőnk nem is volna elég Ausztria kormányával és főleg az uralkodóház óhajával szemben, gyöngeségünket ez egyben pótolhatja az összetartás, az együttműködés. És erre az összetartásra fényes példát tudott adni a lezajlott Kossuth-ünnep. Megmutatta a magyar nemzet, megmutatta városunk polgársága, hogy lehet párt-, rang- és osztálykülönbség nélkül — egy ideálért lelkesedni, miért nem lehetne meg ugyanez az összetartás, ugyanez az egyetértés, ugyanez az együttműködés akkor, amidőn a nemzetlakosság jólétének, jövőjének boldogulásának kérdése forog kockán? Miért nem sorakozik egy táborba, egy eszméért, egy zászló alatt az ország lakosság országos képviselője, miért nem vetkezi le pártpolitikai köntösét és miért nem ölt fel az egész ország boldogulására vezető útra tiszta sarukat akkor, amidőn szentül meg van győződve önálló gazdasági létünk elkerülhetlen szükségéről?

Amilyen szent kötelessége volt az egész nemzetnek Kossuth emlékének oltárán áldozni, ép oly hazafias kötelesség vár a most megnyíló országgyűlésre, hogy éber szemekkel őrködjék a kormányon a kiegyezési kérdések körüli jogfeladása fölött és egy akarattal gátoljon meg törvényerőre emelkedni bármilyen kiegyezést, mert egy ilyen Magyarországra nézve üdvöthozó semmiképp nem lehet. Ugyan még mindig nem tudjuk, — pedig a nyilvánosság sehol sem indokoltabb, mint ép ebben a kérdésben, — hogy miféle dugárut rejteget Széll Kálmán, hogy miféle kiegyezéssel fog a képviselőházba bevonulni, de annyi bizonyos, hogy amint egyszer kiegyezést csinált, ez egyértelmű a magyar közgazdasági érdekek feladásával, mert reánk nézve más, mint a gazdasági önállóság, nem lehet a jövő boldogulás mentőeszköze.

Most, amikor a lezajlott ünnepséggel megmutatta a magyar nemzet, hogy vannak kérdések, amelyekért összetartással, mint egy ember, közös érzéssel, összhangzó akarattal tud lelkesedni, most, a mikor fülünkben még ünnepi hangok varázsa alatt, telve hazafiúi hívvel, a szabadság, az önállóság rajongó szeretetével fohászunk a nemzet nagyjának, Kossuth Lajosnak lelki üdvéért, most, hogy még az imént az egész nemzet térdre borulva áldozott a nagy hős emlékének, most mutassuk meg, hogy az összetartás a magyar fajnak nemcsak egy muló felbuzdulása, hanem a lét vagy nemlét kérdésében, gazdasági önállóságunk kivívásában is eltörölhetetlen jellemvonása marad.

Az orsz. függetlenségi és 48-as párt miként eddig, úgy ezután is résen áll a nemzet jogainak megvédése körül és obstrukcióval féken tartja a kormányon minden olyan merényletet, amely Magyarország gazdasági jóléte ellen van tervezve.

Most fog kibontakozni erejének egész teljében a függetlenségi párt, mely harcba viszi minden elemét ha kell, kiméretlen ádáz küzdelembe, ha szükséges.

Fel hát! csatlakozzék szövetségesül a szent ügy kivívására a függetlenségi párthoz az egész ország képviselője pártkülönbség nélkül, mint ahogy a hazafiúi kegyeletnek minap lezajlott emlékeztető napján egybeforrva, egymást átölelve fohászott az egész magyar nemzet nagy Messiásának lelki üdvéért!

(sz. v.)

A Kossuth ünnep.

Ünnepet ült Magyarország! Szeptember 19-én ünneplte Kossuth Lajos, a magyar szabadság lánglelkű apostola születésének századik évfordulóját.

Ünnepre gyűltek a polgárok széles e hazában, hogy kegyeletük jeleivel halmozzák el annak emlékét, ki a *polgár* szót a szó legideálisabb értelmében megteremtette, e név alatt egyesítvén nemest és nem nemest.

Baja sz. kir. város közönsége méltó fénytel készült e nagy napot megünnepegni Kossuth Lajos, születésének századik évfordulóját. És ez az ünnepély méltóképpen illeszkedett be az ország-szerte rendezett ünnepségek sorozatába.

Baja város lelkes közönsége, mely a hazafias emlékünnepek megünneplésében mindenha jó példával járt elől, ezen alkalommal is megragadta az alkalmat, hogy ünneplését tömeges megjelenésével minél nagyszerűbbé, minél impozánsabbá tegye. A hazaszeretet szent tüze lelkesített minden polgárt, hogy méltó utódja legyen nagynevű őseinknek, kik vérük hullásával szereztek meg s tartották fenn az évezredek dülő vihariban e drága magyar hazát.

Őseink szelleme vezette ünneplésünket, melynek részletes lefolyása a következő volt:

Az első ünnepély.

A Kossuth ünnepségek sorozatát az izr. elemi és polgári iskolának f. hó 18-án d. u. az intézet pazarul díszített nagytermében rendezett iskolai ünnepély nyitotta meg, melynek programját elsőben a Szózat eléneklése képezte. Majd Erdős Jakab iskolai igazgató magaróptü ünnepi beszédben méltatta Kossuth érdemeit. Ezután az énekkar Papp Zoltán Kossuth Hymnusát énekelte, melynek befejeztével Hoffman Arnold IV. polg. isk. tanuló Ábrányi Kornélnak „Kossuth sirja” című költeményét szavalta lendülettel. A lelkes ünnepélyt a „Kossuth Lajos az üzenete . . .” dallal fejezték be.

Isteni tisztelet az ág. ev. templomban.

A hivatalos hálaadó istentisztelet reggel 9 órakor folyt le a hatóságok, egyesületek és a nagyközönség élénk részvétele mellett az ág. ev. templomban. Elsőben hálaadó imát énekelte a tanítóképezde énekkara. Majd Fridrich Zsigmond lelkész nagyszabású ünnepi beszédben méltatta a Kossuth emlékünnepe kegyeletos jelentőségét, minden jelenlevőre egyaránt mélységes hatást gyakorolva.

A valóságos remekszámba menő beszéd elhangzása után a Hymnusz hangjaira zendített a dalárda, végül pedig a lelkész imát mondott Kossuth nagy szellemének, magasztos lelkének üdvösegeért.

A főgymnásiumban

A gyönyörű sikerrel lefolyt ünnepnek kétségkívül egyik legimpozánsabb pontja volt a kath főgymnásium ünnepélye. Talán amióta a főgymnásium diszterme áll, oly nagy és előkelő közönség nem gyűlt egybe, mint ezen a nagy napon Pont 10 órakor érkezett meg országgyűlési képviselőnk: *Dr Reich Aladár Drescher Gyula* pártelnökkel, kiket *Fölker Gusztáv* főgymn. igazgató fogadott. Kissé később jött *Schmausz Endre* főispán, majd *Vojnits Dániel* apátplébános és más számos előkelőség, mire az ünnepség kezdetét vette.

Az ünnepély sorrendjét a *Szózat* nyitotta meg, mit az ifjakkól álló ének-illetőleg zenekar adott elő pompásan *Nagy Vazul* énektanár szakavatott vezetésével. A közönség állva hallgatta végig a magasztos hangokat, s jó izlését dicséri, hogy éljenzéssel, avagy tapsal nem zavarta meg az áhítatszerű hatást.

Ledniczky Ipoly főgymnásiumi tanár lépett szószékre most, az *Ünnepi beszédet* megtartandó. A tudós tanár magas röptű beszéde élénken kiemelkedett a sablónos ünnepi beszédek keretéből. A közönség — mintha csak templomban lett volna — szent áhítattal hallgatta elejétől végig minden egyes szavát és élénk tapsokkal róttá le háláját a honfűi tüzelt előadott gyönyörű beszédért. Mikor a szószékről lelépett, helyét *Kollár István* VIII. oszt. tanuló foglalta el, ki „*Kossuth születése napján*“ c. költeményt szavalta el, behizelgő orgánummal, kiváló hangsúlyozással a közönség osztatlan tetszésétől kísérve.

Ezt a népszerű *Tavaszi elmúlt*... követte, mit szintén az ének és zenekar adott elő zajos tetszés mellett.

A műsor utolsó előtti pontja *Gárdonyi Géza*nak „*Az öreg honvéd*“ című költeménye volt, mit *Bettelheim Sándor* VIII. o. tanuló adott elő. Higgadtsága, hanghordozása, gesztusai igazán megkapók és méltán rászolgált arra az ovációra, amelyben őt a lelkes közönség tapsival részesítette.

„*Kossuth Lajos azt üzenté*“ volt az ünnepély befejező pontja, amit ugyancsak a zenekedvelő ifjak adtak elő hazafias lelkesedéssel és ennek hangjai mellett oszlott el az ünneplő közönség.

... A hazafias ünnepek rendezése talán a legjobb módszer arra, hogy az ifjakban a hazafiságot ébren tartsa és ha széles e hazának minden tanítványában ilyen magas színvonalon álló hazafias ünnepet rendeztek és fognak rendezni, úgy nem kell féltetni hazánk jövő nemzedékét.

Diszközgyűlés.

Már 11 órakor diszes közönség töltötte meg a városháza gyűléstermét és karzatát. A padok előtt a bajai jótékony nőegyletek képviselői foglaltak helyet, a padosorokban pedig a városatyákon kívül előkelő vendégek helyezkedtek el. Pontban 11 órakor *Schmausz Endre* főispán megnyitotta a közgyűlést és rövid

néhány szóban megemlékezve *Kossuth Lajos* dicsőségéről, felkérte *Dr. Ladányi Mór* bizottsági tagot a diszbeszéd elmondására, melyet a következőkben közölünk:

Tisztelt Közgyűlés!

Gyönyörű, magasztos, lélekemelő a magyar nemzet ezeréves története, mint minden szabad nemzet története, a mely szabadságát véres küzdelmek árán, véráztatta földön, őseréjének megfeszítése, lankadatlan, veszélyt nem ismerő, veszélyt megvető, lelkesítő és lelkesült munkálkodás által szerezte meg, hódította el, fejlesztette és fenntartotta.

A nemzeti szabadság sem nem az Isten, sem nem a természet adománya; megadja a természet az emberben befektetett fizikai és intellektuális erők által a lehetőséget, a módot és eszközöket arra, hogy egy nemzetté alakulván, megtalálhassa magában az önfertartás feltételeit, megállapíthassa az együttélés módozatait, — benn a nemzetben és künn a külvilággal, — és hogy elérhesse az emberi élet végső célját: boldogulni és boldogítani, kinek-kinek a maga módja, lelki gondolkodása és meggyőződése szerint; — de valamint az embernek, az embernek egész általánosságban, meg kell küzdeni a természettel, hogy anyagi léte biztosítva legyen, úgy népeknek és nemzeteknek küzdeni, háboruszkodni, hódítani és győzni kell, hogy nemzeti létét, »nemzeti nagy létét« biztosíthassák.

A hol pedig harc és háboru, hódítás és győzelem van, ott az áldozatok sem hiányozhatnak, minden haladás az emberi holttestek garmadáján megy végbe.

Vannak sötét pontok is a nemzetek történetében, fájdalom, nemzetünk sem volt megkímélve a szomorú megpróbáltatásoktól, áldoztunk testet, lelket, vért, vagyont és mégis elnyomatás, üldöztetés volt a keserű gyümölcs.

Ezen sajnó, fájdalmasan égő emlékek ellenében nemzetünk évkönyvei dicsőséget, ragyogást is mutatnak, a midőn a nemzet felszabadító és felszabadított géniusa levette és levétette a szorító, rabszolgai bilincseket testről és lélekről egyaránt. Megénekli ezt a mi költőnk, a kinek mi állítottunk szobrot, emígyen:

Ha a lánc nektek is nehéz
És kezetek azt leveszi
Ne a lábom kezdjétek el,
A lelken kell azt kezdeni!

Láncok voltak a magyar nemzet testén, láncok voltak a magyar nemzet lelkén, leszedte ezeket a láncokat — *Kossuth Lajos*!

Van hála Istennek, néha napján ünnepe Magyarországnak. Törvénykönyveibe, emlékkönyveibe iktatja nagy férfait, dicsőíti őket, mint a nemzet kiváló nagyjait, a költők megéneklik őket, mint a nép hőrosait a történelem, a halhatatlanság glóriájával övedzi a hálás utókor babér koszorút fon dicsően ragyogó, sugárzó homlokaikra. De hamarjában nem volt nemzetnek oly fia, anya nem szült oly férfit, mint volt *Kossuth Lajos*. Lángész, szilárd, nagy jellem, ragyogó tehetség, isten kegyelméből való szónok, állhatatos és rendületlen, meggyőződésében megingathatatlan, stb. stb. kifejezések, még leghatványozott fokban is, távolról sem fejezhetik ki az ő egyéniségét. Ezt csak a gondolkodás, ezt csak az érzés képes kifejezni.

És ha én képes volnék az én gondolkodásomat, az én érzésemet, úgy mint az Önökét is szavakba foglalás nélkül kiönteni, akkor ez volna *Kossuth Lajos* legjobb ismertetése, méltatása. De ki tud ily magasztos érzésnek kifejezést adni? Mózes igazságainak összes alkat elemeit tíz rövid mondatban tudta összefoglalni; Jézus azon egy intésében, hogy »szerezd felebarátodat mint tenmagadat« az emberi szeretetnek, egyenlőségnek, testvériségnek minden érzése, minden nemes vonása benne van. A mit tudott a próféta, a mit tudott az istenfia, arra nem képes közönséges gyarló halandó, és kétségbe kellene esnem mai feladatom megoldása iránt, ha nem volnék meggyőződve arról, hogy nem nézik az én kon-tárkodásomat szó szerint, hanem igeke-

zetemet tekintik, hogy mit akarok kifejezni.

Elpusztult a római világbirodalom. El kellett annak pusztulnia, mert megszűnt létezni benne az emberi társadalom talpköve: az erkölcs, — nem volt erkölcs sem az egyénben, sem az államban.

Következett a sötét középkor, talán csak a mi szemünkben sötét, hisz nem tudunk gondolkozni és érezni az akkori fogalmak szerint. Hagyjuk el e zord időket, térjünk be a XVIII. századba.

Derül az emberi szellem! A nagy philosophusok megássák a gondolkodás talaját, a francia enajklopedisták feltárják az emberi ész minden vimányát, kiaknázzák az igazságot a rejtett és gondosan őrzött bányákból, gondolatot, tudást, és tudományt produkálnak, felvilágosítást hirdetnek, előkészítik a nagy forradalmat, a melynek kulminációja az emberi jogok proclamálása volt.

Magyarországra nem terjedtek ki e nagy rázkódtatás sugarai, csendes és nyugodt maradt minden, mint volt azelőtt, csak némi irodalmi mozgalom indult meg és történelmileg még ki nem derített, összeesküvésnek minősített, szabad eszméket hirdetni akaró társaság volt keletkezőben.

Megmaradt a régi, ősi rendi alkotmány, a szabadság látszatával, de benső tartalom hiányában, valóságos hatalom nélkül. És ezen csonka, korlátolt szabadságban csak a kiváltságos osztály részesült és ez csak azért érezte magát némileg szabadnak, mert a nép zöme teljesen el volt nyomva, jobb-ágy volt, rabszolga igában nyögött és mint misera contribuens plebs egyedül és kizárólag az ő nyomorult vállaira neheztedek az ország összes terhei. A szólás szabadsága még a kiváltságos osztálynál is korlátozva volt, censura in floribus könyvben és hirlapban, még a költőnek szárnyaló fantáziája is meg volt bénítva; az iskolában, de még az egyetemen is szabott ár mellett tanítottak, meg volt szabva a tananyag thesisekben, ezen thesisek felsőbb helyen approbáltattak, ezektől nem volt szabad eltérni büntetés terhe mellett sem a professornak, sem a tanítványnak, a lélekismeret teljesen le volt nyugózva. — A nép pedig a baromig lealjasítva, olybá tekintettek, mint a hasznos állat, a kinek munkáját ki kell zsarolni.

Nagy elmék, fenkölt humanus férfiak, jeles hazafiak léptek sorompóba ezen fatális, szomorú irányzat megdöntésére, sokáig siker és eredmény nélkül. De jött egy második francia forradalom, sokkal kisebb kiadásban ugyan, és ekkor »aflavit deus et dissipati sunt«, egy erős, éltető, friss fuvallat indult meg nyugatról és el lettek úzve az ördögös szellemek.

Az 1848. év tavaszi szellője meghozta Magyarországnak az alkotmányos szabadságot. *Kossuth Lajos* kezébe ragadta a honmentő zászlót és lón Magyarország és a magyar haza megváltója: *Kossuth Lajos*.

Sokat vitatott kérdés: valljon idők és viszonyok teremtik-e a nagy embereket, avagy ezek idomítják az időket és viszonyokat saját akaratukhoz képest. Mindegy, ő, *Kossuth Lajos*, nemcsak hazájának, hanem az emberiségnek nagy, halhatatlan alakja, és

Halhatatlanok bírja az idő,
Csak akkor tudjátok meg, hogy mi ő,
Ha elmúltak hosszú századok
S hozzá hasonlót nem láttatok.

* * *

Midőn ma *Kossuth Lajos* emlékét az országhoz és hozzánk méltóan megünnepeljük, illő, hogy magunkba szálljunk, hogy körülnézzünk, milyen a haza állapota és mik lennének óhajaink. Mert megállani nem lehet, nem szabad; haladni kell; ha lehet, a nagy reformátor szellemében. Mondom, ha lehet. Mert ha az ember vissza akarja tenni lábát valamely lábnyomba, soha sem sikerül neki, mert az új nyom soha sem esik össze a másikkal. Tempora mutantur et nos mutamur in illis.

Azért kívánságainkat mérsékelni kell, ha nem vagyunk képesek elérni azt, a mit akarunk, — akarjuk azt, a mit elérhetünk. Az elérhetés körébe pedig tartozik legalább is két dolog: egyik az anyagi, másik a szellemi téren.

1. Mint Guizot »a nagy francia államférfi kidobta nemzetének a jelszót: richessez vagy: gazdagodjatok, úgy a magyar nemzetnek is anyagi jólétre kell szert tenni. Az anyagi jólét a nép erősödésének, izmosodásának, fejlődésének, testi és lelki erejének, függetlenségének, gyarapodásának leghatalmasabb eszköze és biztosítóka.

Kossuth Lajosnak 1848 előtti politikája is ennek a célnak szolgált, a »honi« ipar megeremtése által. »Honi« volt minden magyar gyártmány, készítmény. És mintha most látnám, kis gyermek voltam, Kossuth Lajos imponáló alakját a gőzhajó fedélzetén, u. n. Kossuth, honi kalappal a fején.

Ellenben szegény embernek, szerencsésje is szegény. Mit jelent a szegénység? jelent a testre nézve éhséget és szomjúságot, kínokat, betegségben elhagyatást, az egészségesre nézve szakadatlan munkát, — erkölcsi tekintetben elnyomatást, megvetést és a rossz bánásmódnak türelmes elviselését — a gyermeki ártatlanságnak, a női kellem, a férfiúi méltóságnak elvesztését — a szellemre nézve tudatlanságot és a tehetségek megdermedését.

Ne legyünk szegények! Azért kövessük Kossuth Lajos intelmét és inanguráljunk egy a nemzet meggazdagodásához vezető politikát, hogy nagy, erős, hatalmas független és szabad nemzet lehessünk.

2. Ez ösvényre vezet különben a másik irányzat is, a szellemi téren való haladás is. Tudomány, műveltség legyen a jelszó! Tudomány, hatalom és csak a művelt nemzet lehet hatalmas. De sajnálattal kell tapasztalnunk, hogy nagyon is divik nálunk az u. n. félmiveltég.

Míg a teljesen miveletlen ember a józan észre támaszkodik, addig a bevégzett nevelésű ember támaszkodik a műveltségére. Az érintkezés tehát lehetséges. Az is, ez is olyan nyelven beszél, a mit más is megért. De a félmivelt ember beszédje legtöbbször érthetetlen, nagyon cifrázza a dolgot és a lényeg elvész a kacskaringós formában. Kalandozó barázdáról-barázdára, itélő képességének nincsen mérlege. Számít alap nélkül és követel számítás nélkül. Hangzatos jelszavakat tart készletben és azokat derűborura mozgósítja. Az igazságot csak addig szereti míg neki használ, szóval a félmivelt ember mindenre képes és semmire sem való.

Ne legyünk félmivelt emberek, hanem legyünk művelt nemzet. Feszítsük meg magunkat, hogy Kossuth Lajost megközelíthessük. Tiszteljük és ápoljuk a tudományt, a magyar tudományt, a magyar tudóst, tekintjük ezeket egyik nemzeti büszkeségünknek, nemzeti hatalmunk egyik főtényezőjének. Akkor leszünk nagy, hatalmas, erős, független, művelt nemzet, a mely kiérdemli majdan a világ elismerését és csodálkozását. Akkor járunk majd el Kossuth Lajos szellemében, akkor őrizzük meg Kossuth Lajos tradícióit, akkor tiszteljük és őrizzük meg legjobban és leghivebben Kossuth Lajos emlékét és akkor követjük nyomdokait.

Indítvány

Midőn most Kossuth Lajos halhatatlan szellemének szánt e diszközgyűlésen, a tisz. törv. hat. bizottság kitüntető megbízása folytán Kossuth Lajost a magam tehetsége szerint méltattam, ezen beszédem záradékaul van szerencsém a következő indítványt tisztelettel beterjeszteni:

Minden magyar hazafi gondolatát, érzését s meggyőződését tolmácsolom, mikor azt indítványozom, hogy a mai diszközgyűlés jegyzőkönyvében fejeztessék ki Kossuth Lajosnak a magyar nemzet iránt szerzett elévülhetetlen érdeme és az Ő emléke örökítségét meg.

Utána Dr. Reich Aladár orsz. képviselő, városi biz. tag a beszédnek szó szerinti jegyzőkönyvbe iktatását indítványozta a mit a közgyűlés egyhangulag elfogadott, egyetemben azzal, hogy Kossuth Lajos elévülhetetlen emléke a jegyzőkönyvben külön megörökíttessék.

A közgyűlést a főispán lendületes zárószava fejezte be.

A szentháromság-léri ünnepély.

Már a kora délutáni órákban sűrű, tömött sorokban gyülekezett az ünneplő közönség az ipartestület kebelében levő iparoskörben, ahonnan pontban 4 óra kor élén a tűzoltó zenekarral az Ipartestület, a 48-as Honvédegylet, a Kath. legényegylet zászlóik alatt, utánuk festői diszmagyarban Dr. Reich Aladár orsz. képviselő, jobbján Drescher Gyula a függetlenségi-párt elnökével, balján Meskó László városi tanácsnokkal, majd a bajai Uri- és Kereskedelmi kaszinók küldöttségei vonultak fel nyomukban több ezernyi főre menő ünneplő polgárral a Zárda utcán, a Tóth Kálmán-téren és a Br. Eötvös József-utcán keresztül a Szent háromság szobornál fölállított nemzeti színű díszszel ékesített tribün elé.

A főteret ellepő közönségnek kordonnal képezett sorfala között sűrű éljenzések közepette csoportosult a menet az emelvény körül és pontban ¼5 órakor az ipartestületi dalárda Wilhelm Károly szakavatott vezetése mellett a Szózat éneklésébe fogott, melynek elhangzása után Dr. Nyiraty János a bajai függetlenségi-párt alelnöke Rákosi Viktor „Fohászát” rebegette el, meleg áthatottsággal és mély érzéstől áthatott, minden egyes szavával tomboló lelkesedésre ragadta a sokszámú hallgatóságot Majd a dalárda a Kossuth-hymnuszt énekelte gyönyörű összhangban.

Utána Dr. Reich Aladár orsz. képviselő remek ünnepi beszéde hangzott el. Minden egyes betű egy-egy gyújtó szikra volt a mindvégig feszült figyelemmel hallgató közönség szívébe. A beszéd szövegét szószerint közöljük:

Polgártársak!

Összejöttünk Isten szabad ege alatt, hogy szabadon szálljon fel a fohász ajkainkról a magyarok Istenéhez, hálánkat vigye tiszta szárnyakon a magasba, a miért adatott nekünk a gonoviseles kegyelméből Kossuth Lajos! Adatott akkor, midőn a megsemmisülés szédítő örvényénél állott az elgyöngült magyarság a midőn a háromszázados küzdés minden életerejét, véréit elapasztotta már, s a közöny, a tunyaság, a megszokás megtörte ellentállását a hízogó fufanggal kínált, vagy durva erőszakkal rákényszerített szolgáltsággal szemben.

És Ő jött. Homloka körül az isteni küldetés glóriájával, hogy higyenek a kételkedők, hangjában a honfisziv hurjait rezgésbe hozó lelkesedéssel, hogy reméljenek a csüggedők és ragyogó tollában a bölcsesség igéivel, hogy értsenek a tudatlanok.

Ő úgy érezte, hogy a tárogatót Isten adta a kezébe, hogy szózata hangjaival fölkeltsé aluvó nemzetét, és ez az érzés, ez a hit saját hivatásában adott neki erőt a nagy munkához, meggyőződést szándokainak megválasztásához és kitartást magasztos céljai kiküzdésére.

A hit, remény és szeretetnek égi származása, de földiek számára teremtett érzelmei töltötték be lelke világát, ezek szabták meg utját magas szelleme szárnyalásának, ezek voltak rugói és szabályozói munkásságának és életének.

Hitt nemzetében és önmagában a nagy lelkek erős bizalmával, remélt a történelmi kényszerűségeknek bölcs elméjében megalakult tanulságaival és szeretett . . . a megváltóknak nagy szívével.

Nem egyszerre, nem váratlanul jelent meg közöttünk!

Miként az emberiség megváltójának jöttét előre hirdették a próféták, jelezték csodás események s fogadására előkészültek és előkészítették a szívek és lelkek: azonképpen történt az Ő jöttével is.

Az Ő megszületésekor is kigyult hazánk elborult egén egy csillag: a haza és emberszeretnek, a szabadságnak csillaga, a mely tiszta fényével jelezte az utat sok nemes léleknek; támadtak nekünk is prófétáink, a kik kétségbeesett siralommal hirdették a romlást, ostorozták a bűnöket és intették megtérésre az eltévelyedetteket. S a mikor a mi kis világunk már megtelt a nagy eszméknek villámterhes járásától; a mikor mártir-halálok pecsételték szentté az üdvöthozó gondolatokat; a mikor a lelkek megdöbbenve eszméltek a jövő nagy dolgok várására: akkor kezdette meg utját a mi nemzetünk Megváltója, Kossuth Lajos.

A mi eladdig csak messzeségben sejtett, halványan inbolygó árnykép, óhajtott de nem látott eszmény gyanánt tűnt föl a honfiú sorvasztó lázától égő agyakban; a mi után sóvárgott minden, de a mihez láthatatlan akadályok szegték el a közeledő utakat; a mi nem volt addig cél, csak vágyódás: annak adott testet, ahhoz mutatott biztató ösvényt az Ő lángszelleme.

Szabad nép szabad hazában! Ez volt a cél, mit magának kitűzött, ez volt az eszme, a mit hirdetett, s ez volt a fegyver is, a melylyel harcra kelt.

Szabaddá tenni a népet, melynek milliói nyögtek a szolgaság jármában; egyenlővé minden polgárt, a ki egyformán küzd és fárad a honért; és testvérré mindenkit, a ki egyházában él, egy hazát szeret: haza és emberszeretettel telített szíve ennek szentelte véréit, bölcselméje ebben látta meg a boldogulás utját.

Elkezdte hirdetni az igét.

Miként ha a tavaszi szellő végigsuhan az erdőségnek téltarolta fái és lágy fuvalmára megindul a rügyet hajtó s lombot keltő keringése az életnedveknek, úgy járta át e honnak téreit buzditó szava, és megmozdultak a nemzetben szunnyadozó erők, hogy teremjenek dicsőséget, hozzanak áldást a hazára.

Szelleme megszállta a kunyhók és paloták lakóit, és eltűntek ezredes előítéletek; hirdetésének apostola lett a jobbák légiója, és nemes tettvágyra, magasztos versengésre támadt minden kebel. Emberré, szabaddá lett a pór, szívesen dobta el jogait a nemes, és a megroppant, összedől rendi alkotmány helyébe a hazát és szabadságot nyert népek ősi, romlatlan ereje állott ki a hon védelmére.

Nem volt különbség ember és ember között; szegényt és gazdagot, urat és szolgát nem választott el egymástól a sors-szeszély: mind egyesültek a munkában a haza javára, testvéri ölelés fogadott mindenkit, ki részt kérni jött belőle és miként az Irás mondja: »Mind együtt valának és mindenek köz vala.«

Uj Magyarország volt az, a mit Kossuth csodás ereje a régi, omló romokból felépített, és benne más nép, erős öntudattal bíró lelkesedéssel tekintett a jövőnk elé.

Igy vált történetté az a mesés korszak, a mit Magyarország ujjászületésének nevezünk. Kossuth lánglelkének ihletése volt az, ami tündérregékből szötte egybe azt a valóságot, mely szabadságharcunkban a világ népeinek örök ámulására végbe ment.

S a rossz végezés ismét megakasztá a magyart a boldogság útjában: győzött újra az erőszak, jajban fulladott el a diadal má-mora és hóhérek furdott legjobbjaink vé-reben.

Kossuth elbucszott az imádott hazától, melyet nem volt szabad többé meglátnia, hogy végig járja a száműzetés Golgotháját. De künn, a messze idegenben, a hontalan-ság tövis koszorújával bánattól meghajlott fején, ott sem szünt meg küzdeni eltiprott honáért, alkotó szelleme ott sem türte tét-lenül a rombolás munkáját.

Bejárta a művelt világot, gyújtó szavával lelkesítve az elbukott igazságért, dicsőséget szerezve elárult nemzetének és segínyt ke-resve a szabadság újabb küzdelméhez.

S küldte haza, szerencsétlen honába, so-ha ki nem apadó reménységének vigaszt-hozó szavait, élesztette a parazsat, melyet a rombolás hamuja eltakarva tartott és várta, aggódva várta, mikor derül a jobb kor népére, megéri-e valjon ő földi életé-ben, a mit halálával volt kész megváltani: hazája boldogságát.

Nem érte meg! Uj nemzedék jött a régi helyébe, számitóbb, hidegebb, a mely meg-elégedett annak csaló látszatával, a miért életüket adták apáik. A nagy kor kioltá élete fátylóját, és haló porát kapta csak vissza a nemzet legnagyobb fiának.

Ez a porhüvely most legdrágább erek-lyéje a magyarnak; nyugovó helye köré seregél a mai napon az ország népe, hogy a halottnak, ki mindenét neki adta, meg-adja az emlékezés külső díszét. De a nap nagyszerűségét nem annak az ünnepélynek páratlan fénye teszi, mely az ország fővá-ro-sában most zajlik le méltó keretben.

Hogy szerte a hazában ninesen hajlék, mely ünneptelen maradt; hogy ninesen honfi szív, mely hálától el nem telnék, hogy nin-csen elme, a mely fel ne világosodnék az emlékezésben; hogy ezen magasztos hangulatban részt vesz minden magyar; hogy egy érzés egyesít mindeneket, sze-génnyt és gazdagot, ifjat és vénét, urat és munkást; hogy ebben az egyben megint nincs különbség polgár és polgár között: — ez adja meg az igazi jelentőségét nemzeti ünnepünknek.

Ez mutatja meg a mennyekből reánk alátekintő Kossuthnak, hogy munkája nem volt meddő, hogy szellemét nem fődte el a holttemére boruló sirhalom, hogy nagy lelke itt jár közöttünk, a mely szeretetével betöltötte minden zugát e hazának: nagy szive eloszlott a miénkben s testvérként szeret minden magyar minden magyart.

S miként az egymástól elszakadt testvé-rek szívében újra sarjadzik a szeretet vi-rága a szülő sirján támadó szellő fuvalmára, úgy tűnjék el közülünk is Apánk emléké-nél minden ellentét: szeressük egymás; hogy viruljon a haza!

A sűrű éljenzésektől és tapsoktól meg-szakított beszéd után a dalárda a Hym-nusz eléneklésével fejezte be a főtéri ünnepséget.

A dalárda és karnagya Wilhelm Ká-roly annál nagyobb dicséretet érdemel, mivel két-három nap alatt sikerült nem-csak a programm számait hanem még a Kossuth-hymnuszt is betanítani.

Az izr. templomban.

Pont háromnegyed hatkor vette kezde-tét az izr. templomban lefolyt magasz-tos Isten-tisztelet, melyen *Dr Reich* Aladár orsz. képviselőn kívül megjelent

a birói kar, a városi hatóság, a tűzoltó-egylet, az izr. hitközség előljárósága tes-tületileg s városunk számos előkelősége. Az Isten-tisztelet a *szombati köszöntő-énekekkel* vette kezdetét, melyet nyomban a Szózat követett. Mindkettőt a templo-mi énekkar adta elő hagyományos pre-cisítással. A templomi ünnep fénypontja *Dr Adler* Lipót a tudós rabbi remek ünnepi beszéde volt. A szónok Mózes-sel hasonlította össze Kossuthot, mert val-miként Mózes kivezette a zsidókat a Pharao rabigájából, azonképen vezette ki Kossuth Lajos a magyart az osztrák járom alól. A szónoklat hazafias, szinte rebellis hangja nagy hatást keltett a disztíngvált hallgatóságban. Útána *háladó ima* következett, melyet Berger Salamon főkántor mondott el kenettel-jesen. Az ünnep Papp Zoltán *Kossuth-hymnuszával* ért véget.

Diszelőadás a színházban.

Esti 7 órakor a színházban diszelő-adást tartottak. Elsőben a Hymnust éne-kelte a szintársulat, majd Tarján Irma művészi ihlettel szavalta, az előadáson jelenvolt szerzőnek *dr Csillag Károlynak* Kossuth Lajos születése napjára irt gyö-nyörű költeményét, a melynek minden sorát áhíttal hallgatta végig a lekese-désben szünni nem tudó közönség és úgy a szerzőt, mint a költemény elő-a-dóját zajos tapsokkal honorálta. Ezt kö-vette egy fényességgel kiállított néma-képlet, mely Kossuth Lajos megkoszo-ruzással symbolizálta. Végül a Beöthy-Rákosi féle „Arany lakodalom“ került színre a főszerepekben Baróthyval (Kol-tay és Tarjással) (Katalin) akik mély hazafiai érzéstől áthatva, sikerrel oldot-ták meg nehéz, fárasztó szerepüket. Említést érdemel Némethné Ilon (Piros-ka), aki ezuttal mutatkozott be gyönyörű coloraturájával, a melyet remélhetőleg nagyobb szerepekben is érvényre fog juttatni. Kisebb szerepekben Gerlaki, Szabados Gizi, Tóth Antal, Németh, Rátkai, Ujvári, egyformán jók voltak

A bankett

... fecerunt magnum áldomás — mondja már Anonymus, a legelső magyar történetíró, bizonyosságot téve arról, hogy már őseinknek is meg volt az a szép szokásuk, hogy egy-egy ünnepet áldo-mással, recte bankettel fejezték be. A páratlan sikerrel letolyt ünnep után lakomára gyűltek egybe a „Nem-zeti Szállóban“ mintegy kétszázan. Az izletes vacsora első fogása után *Miha-litska* István a bajai tanítóképző intézet jeles tanára emelkedett szólásra, a kö-vetkező beszédet tartva:

Mélyen tisztelt Uraim!

Baja, törvényhatósági joggal felruházott város nagyérdemű közönségének és lelkes polgárainak e pillanatban hazafias üdvöz-letét küldi, Monok, Zemplén megyének ki-csinyke községe. Küldi az ország azon ré-széből, a hol történeti hagyományaink sze-rint beköltözködő és honfoglaló őseink, ez uj haza földjén az első gyávaságot büntet-ték halállal. Talán ekkor suhogott végig a Hegyalján nemzeti géniuszunk s szárnyesa-pásaival megtermékenyíté a hegylanc olda-lát és adá neki az erőt, hogy teremje azt az édes nedűt, a melytől világosabbá lesz az értelem, bátrabbá a szív, szilárdabbá az akarat és a mely egyik büszkeségét képezi hazánknak. Talán ekkor lehelt remegő ajak-kal nemzeti géniuszunk csókot a Hegyalja azon pontjára, a hol ma Monok áll s adta

neki azt a bűverőt, hogy a késői századnak és akkor, a mikor legnagyobb szüksége leend rá, szülje a bátrak legbátrabbikát, a legjobb magyart: Kossuth Lajost? Üdv ne-ked Monok! Boldog vagy Te ma. Nevedet viszhangozzák hazánk bérczei és rónái s feléd irányult ma a művelt Európa, sőt a művelt világ figyelme. Boldogok vagyunk mi, hogy a Mindenható ezt a napot megél-nünk engedte és boldognak érezem maga-mat én, hogy habár több jóakarattal, mint képességgel, több lelkesedéssel mint sikerrel a hazafias érzelmeknek tolmácsolója lehetek Önök előtt. Az érzelmek teltségében el-némul a száj — mondja Kármán József jeles írónk. — Érzem, hogy szívem tele van érzelmekkel, vajha képes volnék azoknak az ünnephez méltó kifejezést adni! Monok, Te érezted ma a hálás magyar nemzet szí-vének dobbanásait legjobban. A mai nap magyar Bethlehemnek avatott fel Téged s így a magyarnak immár két Bethleme van, az egyik messze keleten fekszik, és ez közös birtoka az egész emberiségnek; a másik ott fekszik, a hol a bércecs felföld a termékeny síksággal ölelkezik a Hegyalja tövében. Az szentebb hely, de ez drágább minékünk, mivelhogy a miénk.

És van immár a magyarnak két meg-váltója, az egyik a menyországot nyitotta meg előtte, a másik földi boldogságot szer-zett minékünk mindnyájunknak. Mert van-e boldogság szabadság nélkül? Avagy bol-dog-e a búr nép az ő arany és gyémánt mezőivel?

»Csak a szabadság hajléka ismer hazát«, — mondja a németek írója Stolberg. »A szabadság legfőbb kincse az embernek«, — mondja a régi rómaiak nagy történetírója Tacitus. Kossuth apánk! nézz le reánk. Leborulunk ime nagyságod előtt, mint Te borultál le egykoron a nemzet nagysága előtt. Hisz, hogy mi most itt szabadon összegyülekezhetünk, hogy szabadon szár-nyalhatunk gondolataink és szabad folyást engedhetünk hazafias érzelmeinknek: ez a Te műved, ez a Te halhatatlan érdemed.

Van-e közöttünk olyan, a kinek szive nagyot nem dobban, a midőn hallja, avagy kimondja ezt a dicső nevet: Kossuth Lajos? Nem művelt Ő csodákat a csatatereken, nem volt Ő félisten, — mint mondani szokták — hanem ember volt Ő ember, de a legma-gasztosabb értelemben; ember, a kinek szí-ve forrt a legnemesebb érzelmektől, a kinek agya lángolt a legfőnségesebb gondolatok-tól. Ember volt ő, a kit a leggyöngédebb szeretett láncái fűzték a családjához, bará-taihoz és embertársaihoz és a kit a legerő-sebb láncok kötöttek hazájához és nemze-téhez. Ilyen volt Kossuth Lajos és történel-münkben ninesen mása.

Századok repültek el Magyarországot felett és a magyar nem volt igazán magyar. Szá-zadokon keresztül omlott őseink vére a szabadságért és... hazánk még sem volt szabad. Századokon keresztül meséltek Eu-rópában, sőt még Ázsiában is a magyarnak hősi csatáiról, fényes diadalairól, de a ma-gyar nemzetről senki sem tudott. Százado-ron keresztül bástyája voltunk a Nyugat civilizációjának a kelet barbársága ellen, de azért engedtek minket eltiporni, veszni hagytak minket. Vért, életet, milliókat ál-dóztak a trónért, de azért csak elnyomással jutalmazták utódaikat. De a midőn már a szenvedésektől csordultig volt tele a magyar szíve és a mikor már a túrést, a késégbe-sés készült felváltani: akkor a nemzeti géniusz hívta Kossuth Lajost és a tollnak legyőzhetlen erejével, a szónak édes vará-zsával, a bátorságnak őszinteségével, a ha-zaszeretethez fényt és meleget árasztó láng-jával megáldva őt, a szabadság rettentetlen bajnokává tette.

Kétezer évvel ezelőtt Isten rendeléséből szegény sorsban kellett Jézusnak jönnie e világra, hogy szenvedéseivel a világot meg-váltssa, az emberiségnek a mennyeknek or-szágát megnyissa: száz évvel ezelőtt nem-zeti géniuszunk egy szegény nemest hívott az életre, hogy a nemesség kiváltságait el-törölje, a nemesség hatalmát és jogát a pórral is megossza. És a mit a magyar ne-messég százados harcokban sem karddal, sem vérrel, sem vagyonával, sem önfelá-dozásával nem birt kivívni, azt Kossuth

Lajos tollal, a szónak hatalmával tudta megszerezni.

Nem akarom Önöket, Uraim, a világtörténelem csarnokába vezetni, mert a mai nemzeti ünnepünk alkalmából csakis nemzeti történelmünk keretén belül óhajtók maradni, de nem tudom melyik dicső őstünkkel hasonlítsam össze, hogy nagyságát feltűntessem? Talán Hunyadival? Hisz Hunyadi János csak egy nagy czélt ismert, a mint azt maga is mondá — törni a török hatalmát. Talán Bocskayval avagy Bethlennel? Hisz ezek hatalma és tekintélye a fegyvereken alapult. Talán II-ik Rákóczy Ferencz-czel? Hisz ez csak egy hatalom ellen küzdött, a németek ellen. Egy dologban mindannyiokhoz hasonlít Kossuth Lajos, abban t. i. hogy ő is, mint amazok, önzetlenül szolgálták a hazát s neki is mint Rákóczy Ferencznek, párnája a bujdosás, eledele a számkivetés keserű kenyere vala.

Kossuth Lajos nem egy, hanem száz ellenség ellen küzdött egyszerre. Küzdött mindenekelőtt saját nemzetének fásultsága ellen, hogy azt felrázza és nemzeti öntudatra ébressze. Küzdött a nemzet nyelvért, — mert nyelvében él a nemzet, — s azt szónoklatainak varázsával győzelemre vezette s a diadal szekerén hordozta végig az ország egyik szelétől a másikig; a mi előtte sem a nagy költők és írók, sem a híres szónokok hosszú sorának nem sikerült. Küzdött a gondolat szabadságáért s letépte róla a bilincseket, a miért jutalma: börtön volt.

Küzdött a nemzet anyagi jóléteért, földmivelése, ipara- és kereskedéseért, de ő maga szegénynek maradt s a szegénység volt a leghivebb kísérője a halálig. Küzdött a nemzet önállóságáért és függetlenségeért törhetlen eréllyel, mert a költő szerint ekként gondolkozott:

„Szabad, erős, boldog Magyarország,
Te vagy az én eszményem!
Daliás nép, mely ura magának,
Ellenáll az idők viharának,
Hit lakik szívében.“

Ez volt az ő eszménye s ez az eszmény adta neki tollára a legszebb gondolatokat, ajkaira a legnemesebb érzelmeket, a miket ő mindenkor őszintén és mindenki előtt nyíltan hirdetett s a mit a »Pesti Hírlap« szerkesztésének átvételekor kijelentett, hogy hű tükre kíván lenni a nemzet életének, azt híven meg is tartotta élete végéig.

Óriási munkát végeztet ő minden téren! Az 1847—1848-ki, 31. törvénycikk megszerkesztésében és indokolásában Kossuth Lajosnak van oroszlánrésze.

Mikor aztán nagy lelke munkájának gyümölcse már érni kezdett s hazája már azt élvezni készült: akkor megnyilottak a poklok kapui, ármány és cselszövés ránk uszították a nemzetiségeket, kik nem is vagyunkunkat, nem is országunkat, nem is szabadságunkat, hanem egyenesen életünket kívánták, pedig a 48-ki szentesített törvények őket is emberekké, őket is szabadokká, őket is e haza polgáraivá tették egyenlőképen a magyarral.

Ez sem volt elég. A reményekre jogosító, dús vetést, Kossuth Lajos munkáját gázolni, megsemmisíteni osztrák hadak jelentek meg. És ekkor volt Kossuth legnagyobb. A legnagyobb veszedelemben lelke legjobban tündökölt. Varázsszavára megmozdult az alföld s a magyar nép, ez az alvó oroszlán, fölébresztve Kossuth Lajos által, ezrével tódult a büszke tricolor alá. Tricolorunk pedig magasan lobogott s vezette dicső honvédseregünket győzelemről győzelemre. Vele volt mindenütt, a szenvedésnek és a győzelemnek dicsőségében egyformán, az elárvult nemzet apjának, Kossuth Lajosnak a lelke.

A hajdani Róma Cicerot »pater patriae« törvénybe iktatott címével tüntette ki, mert Catilinától megmentette.

Milyen címet érdemelne tőlünk Kossuth Lajos? De hasztalan, az isteni bölcsesség másként végzett mi felőlünk. Midőn az osztrák hadak nem birtak mi velünk, sietve jöttek segítségükre a muszka hadak. A túlerő legyőzött minket, nemzeti zászlóink porba hanyatlottak.

Oh, hogy ekkor meg nem hasadt a legjobb magyar szíve?!

Miből is volt a szíve, hogy oly tengernyi gond, annyi csalódás és annyi bánat, meg nem ölték azt? — holott a költő szavai szerint:

„Őt is csak földi asszony szülte,
Bölcsője itt e földön rengett.“

Vetését, nagy lelkének fölséges munkáját legázolta, eltiporta az ellenség, de őt magát meg nem ölthette, mert neki még azontúl is élnie kellett — és ez volt az isteni gondviselés.

Vetése a kiomlott honfivértől újból kihajtott és újból felsarjadzott, hogy majdan megérjen és hogy a nemzet és haza édes gyümölcsét élvezze. Mindez Kossuth Lajos nélkül meg nem történt volna. Hisz bujdosásában is őre, gondos őre volt hazájának, számkivetésében is félelme volt Ausztriának.

A fény, mely bölcsője felett derengett, egyre nőtt és többé el nem oszlott. Sugarai Angolországból és Amerikából is meleget és világosságot árasztottak szerencsétlen hazánkra.

Hogy is tudta őt a legnagyobb magyar, gróf Széchényi István összehasonlítani a francia forradalmárokkal, egy Desmoulins Camillal, vagy egy Dantonnal, sőt mi több, egy Robespierre-rel? Hisz ezek az emberi természet határán teli lények voltak, a kikben nem volt szív, nem volt emberi ész, hanem csak a legsötétebb szenvedély. — Ezeknek utját, a merre mentek, láng- és tűzvész, vérözön és halálhörgés jelezték, mignem utjuk a vérpadon végződött. Kossuth Lajosban ellenben, az ő nemes, férfiasan szép és méltóságos alakjában, de még inkább az ő lelkében az emberi életesszéményitve jelenik meg. Magyarának még nem forrott össze a lelke a nemzet lelkével úgy, miként az ő lelke forrott össze. Érezte, látta, tudta ezt a nemzet és ha már Kossuth Lajos hajthatatlan jelleménél fogva hazáját többé viszont nem láthatta, a nemzet apraja-nagyja legalább hosszú életet kívánt neki. Ezt megadta neki a jó Isten, talán azért is, mert Kossuth Lajos mint gyermek teljesítette a negyedik parancsolatot, tisztelte atyját és anyját.

Végül elkövetkezett az idő, a melyben a költő szavaival élve:

A hű kebel, mely a hazaért élt,
Földjét termékenyítve hamvadt el,
És szelleme a sír körül maradt,
Tetekre intvén az utódokat.

Van már a magyarnak Bethleheme, van Golgothája is, de van már most egy szent sirja is az ország szívében, Budapesten, ott a kerepesi-uti temetőben, a melyhez ezentúl a magyar nem szent borzalommal, miként hajdanában az arabok a kábához járultak, hanem azon szent hittel szívében fog zárándokolni, hogy »a magyar nem vész el, hanem élni fog« és hogy »e honnak virulnia kell.

Álljunk meg Uraim egy pillanatra e szent sir fölött és tegyünk erős fogadást szíveinkben, hogy e sirt fogja megszentelteleníteni az, a ki nem fog munkálkodni, hogy hazája anyagi és szellemi kincsét gyarapítsa és végül e sirt fogja megszentelteleníteni az, a ki az őseink drága vérén szerzett szabadságot megbecsülni nem fogja.

Ezek után és most alázattal könyörgök: »Isten! álld meg a magyart, jó kedvvel, bőséggel«.

Valóságos tapsorkánban tört ki az előkelő közönség e szép szavak elhangzása után. Felköszöntőkben persze később sem volt hiány — A jó hangulat kezdettől végig meg volt, minélfogva ez a lakoma méltó befejezése volt a nagy ünnepnapnak. A közönség csak a késő éjjeli órákban oszlott szét felejthetetlen emlékekkel szívében.

Az adókvető bizottság.

Az adókvető bizottság f. hó 22 és 27-ike közti napokon a III. oszt. keresetadó alá eső alábbi adófizetők adóját veszi tárgyalás alá:

Malomtulajdonosok, molnárok és lisztkereskedők:

1902. szept. 22.

ifj. Mérei Lőrincz 90, 59:60 kor., Bokálovits János 80., Köbling Antal 30, 51:20., Schuller Ferencz 40, 35., Fehér Lőrincz 100, 51:20., Bernáth Árminné 25:50, 72., Vunderlich János 41:50, 40., özv. Kovács Pálné 60, 38., Krikovszky József 50, 49., ifj. Utry Sándor 86., Vunderlich Józsefné 178., Goldsmidt Zsiga 184., Rosenbaum Bernát 80, 80, 1:51., Stern Vilmos 222., Miovác Imre 40, 142., Scherer Antal 28, 372., Heiszky Ferencz 30., Hudi Pálné özv. 50, 55:50.

Orvosok:

1902. szept. 22.

Dr. Beczási Gyula 62 kor., Radó Gyula 53., Szojka József 54., Boróczy Ernő 52., Dr. Róna Jenő 79., Dr. Szabó Sándor 70., Dr. Kőhegyi Károly 76., Dr. Denneberg Kálmán 102., Dr. Bernhardt János 188., Dr. Bruszt Lázár 141., Dr. Ladányi Mór 199., Dr. Juray Károly 234., Dr. Rosenberg Samu 285., Dr. Alföldy Lajos 284.

Őszeresek:

1902. szept. 22.

Policsch Mór 9 kor., Rozenfeld Izsák 23. Fleisher Károly 12., Storch Jakab 12., Figura János 12., Neu Herman 14., Szinger Mihály 14., Altman Mór 14., Viesel Lipót 15., Fischer József 16, Brún József 16, Podvinecz Mór 16, Schvarcz Fülöp 16., Reich Fülöp 22., Türkl Lipót 20., Sziklai Péter 16., Obenreit Jakab 17., Kulka Bernát 15., Lichtener Jakab 18., Spitzer Fülöp 20., Taussig Simon 20., Grisz Herman 20., Spitzer Ignác 23., Krausz Albert 24., Freud Henrik 24., Szinger Emánuel 27., Landstein Jakab 31., Izsák Bernát 33.

Pálinka főzők.

1902. szept. 23.

Jerkovics Gergely és Sándor 3 kor., Petrosovits Mária 15, Okrona János 44, Pécsits Magda 20, Uránovits Sándor 23, Gilyán József 28, Szeile József 45.

Pékek, cincárok.

1902. szept. 23.

Illa István 16 kor., Virág János 22, Kiss Lajos 32, Schweiger Mihályné 33, Steriádi István 39, Rác László 60, özv. Schweiger Mihályné 54, özv. Trapl Ferenczné 73, Policzter Alajos 70, Lóvi Jakabné 141, Tadits Benő 70, Kazal Lajos 142.

Pénzüzerek és pénzközvetítők:

1902. szept. 23.

Braunfeld Sándor 30 kor., Kazinczi Lipót 80, 14, 10., Horváth János 103., Kráhl Ede 120., Politzer Jakab 187., Grauaug Lipót 200, 85.

Rézművesek:

1902. szept. 23.

Krammer János 40 kor., Eckert Ferencz 68, Bodicsi Sándor 73.

Sertéskereskedők, birtokosok és sáfárok:

1902. szept. 23.

Kitanits Lajos 22 kor., Galintz Imre 20.

Szabók, ruhakereskedők, varrónők, szűrszabók:

1902. szept. 23.

Schadt Jakabné 6 kor., Bitz Henrikné 8, Kapeller Irén 8, Kubina Ignáczné 9, özv. Dely Antonia 10, Bányus Mária 11, özv. Jekulits Jánosné 15, özv. Müller Jánosné 16, Görheny András 17, Karl Ádámné 18, Mervald János 18, Liebhauser József 20, Szerletics Mátyás 60, Godó János 20, Schützler Ernő 21, Osztronits Ferenczné 24, Mamuzsits Ignác 25, Kelemen Emma 36, Gaál Lajos 26, Schützler Jakab 27.

1902. szept. 24.

Bokányi József 29 kor., Fisch Mórné 24, Kleiner Mátyás 56, Sámuel Anna 33, Veichand Ferencz 33, Heiszler Richárdné 35, Gergits Antal 42, Engel Ferencz 48, Basch Ilona 70, Csapláros Ferencz 125, Major Farkasné 140, Gál Mihály 35, Nagy Péter 81, Pintér Ferencz 85, Kovács Gyula 32, Tausig Anna 88, Czer-

ny Imre 101, Beck Adolf 108, Berger Ármin 187, Lövenstein Frigyesné 210, Prager Károly 272.

Szatócsok:

1902. szept. 26.

Zsubori György 12, 10 kor., Jerkovits Mihály 36, Schmidt Mórné 30, 7, 5, Ackermann Jánosné 34, Virágh Györgyné 31, 4, Zsivánovits János 16, 7, 14, Dőr Jánosné 31, 6, özv. Ssrabl Imréné 37, 3, Schrinner József 40, Kovács Sándor 35, 6, Damjánovits János 26, 9, 11, Vidovits Benő 25, 20, 2, Kopacsek Mátyás 33, 16, Deutsh Zsigmondné 39, 10, Eihner Mihályné 52, Tafner Simonné 80, 6, 40, Zsivánovits Ignác 67, 10, Antal Lajos 14, 40, 22, Deneberg Ignác 100, 6, 31, Lovretics Mihály 48, 29, 6, Hecht József 66, 12, 5, Latinsits Emil 100, 14, 24, Gergely Benő 33, 47, 5, Grünfeld Mór 40, 34, 13, Blahun Johanna 80, 10, 30, özv. Lagner Józsefné 30, 54, 14, Moldoványi János 24, 8, 70, Tittyung Sándor 45, 13, 46, Vilmann János 100, 13, 30, Krammer Mór 104, 55, 9, Wellisch G. 100, 2, 54, Tóth Gy.-né 100, 47, 24, Honig Muki 100, 18, 63, Zwillinger Sal. 170, 15, 4, Vukosinovits I. 58, 5, Szelman József 30, 15, özv. Singer Samuné 46, 9-20, 20, Rózsa Lajos 80, 10, 10, Rozman Hermanné 50, 8, 6, Rosenfeld Albert 183, 16, 12, Pasztrovits István 36, Papp István 29, Morgenstein Lipót 46, Mandits Mihályné 50, 12, özv. Marosi Adolfné 60, özv. Krusecz Anna 61, 6, 21, Kling Alajos 60, Klein Regina 24, Kenderesi István 32, 4, 30, özv. Jakula Dezsőné 32, 9, Hinterreiter Ferencz 50, Gindl Ferencz 44, 3, 6, Fischer Márk 40, 2-50, 16, Csanády Mihályné 36, 7, 14, Beck András 52, Maskál Lipót 48, 5, 12, Pollák Illés 61, 224, 260, 29, Tornai Antal 30, 24, Veitzenfeld Antal 80, 99, 15, 20, Stampfl Jenő 151, 10, 9, Reiter Jakab 1155, 30, 23, 42, 80, Grünhut Miksa 706, 50, 8, 107, 294, Bruck Pál 125, 14, 5, Drescher Gyula 332, 248, 50, 33, 17, 17, 14.

Szállítók, vállalkozók:

1902. szept. 26.

özv. Páncsits Józsefné 31-50, Braunfeld József 62, Wollner Adolf 1660, Kráhl Károly 88, 17-50, 80, Évald József 100, Fehér Károly 76, Sokolovits György 70, Szabó György 55-50, Gyulánszky József 94-50, 21-20, 16-50, Mórts Lajos 50, Schumacher Frigyes 96, Veisz Lipót utóda Olga 40, 46, Berger Zsigmond és Geiringer Miksa 242, 71, 59, 267, 100.

Szénkereskedők:

1902. szept. 27.

Humann Mária 20, Háhn Kálmán 42, Schön Antal és Géza 565.

Szifgyártók, nyergesek és kocsigyártók:

1902. szept. 27.

Dodek Jánosné 19, Deutsch Gábor 24, Markovits Márton 28, Csapláros József 37, Wavrecsányi András 58, Wagenblatt István 45.

Szücsök:

1902. szept. 27.

Boesa Sándor 16, Repka József 25, Peller Péter 23, Arzenovits Koszta 23, Beyer Emma és Hermin 46.

Szülésznök:

1902. szept. 27.

Kraxner Anna 8, Eichardt Cecília 10, Simonovits Katalin 12, Pálincás Erzsébet 12, Ucsnyáh Antalné 13, Evetovits Józsefné 12, Békei Mátyásné 14, Bözer Német Lászlóné 19, Koch Bernátné 16, Szinger Eugénia 20, Kristóf Jánosné 17.

Táncitanítók:

1902. szept. 27.

Klein Dávid 12 kor., Klein Adolf 19.

Takácsok:

1902. szept. 27.

Bitner József 24 kor., Kulifay Pál 24, Varga László 24, Ackermann János 36.

Tégla-, mészégetők és elárusítók:

1902. szept. 27.

Király Dániel 26 kor., Szilágyi István 35, Király Béla 85, Schleicher Ferenczné 104, 120. (Folytatjuk.)

Színház.

F. hó 18-án kezdte meg Pesti Ihsz Lajos színtársulata a bajai színi sáson és amint az előjelekből ítéljük, a közönség ideai színházba járási hajlama a tavalyit is jóval felülmúlja. Erre vall a bérletgyűjtés minden várakozást felülhaladó sikere. Rövid néhány nap alatt ugyanis kétszerannyi bérletre történt előjegyzés, mint a múlt sásonban. De sokban hozzá járul a közönség érdeklődésének növeléséhez az a jó hírnév, a melyet a színigazgató a múlt évben magának biztosított és az a nagy ambíció, mely a közönség műigényeinek kielégítésénél őt mindig vezérelni szokta.

Bemutató előadásul a

Lotti ezredesei

cz. énekes bohózat került színre. Rudyard Stone nevű angol író a szerzője ennek az énekes bohóságnak, melyet a magyar közönség szája ize szerint alaposan átgyúrtak. A helyzet comikumok egész özöne áradoz lépten-nyomon, fűszerezve a manapság operett-nél már ugyszólván elengedhetlen angol general lejtett táncbetétekkel. A czimszerepet Gerlaki Hermin a tavalyról már ismert szubrett primadonna creálta. A milyen nagyott nőtt egy év óta a táncművészetben és játékában, ép oly kevés haladást találtunk ennek a temperamentumos művésznőnek bár édesen csengő, de kis hanganyagában. A piskóta-gyáros ezredes szerepében Rátkay a tőle megszokott, kiváló nyújtotta, hasonlóképen a szabóezredes (Németh János) a kit ezúttal ismert meg a bajai közönség. Elevevése mellett is discret komikus, akiben ugylátszik kiváló erőt nyert a színtársulat. Falussy az indus rajaht adta és gyönyörűen csengő bariton-jáért méltó tapsokat vitt el közönségünknek ez a régi kedvence. Baróthy egy színigazgató kicsiny, de hálás szerepében mutatta meg újra, hogy benne a komoly drámai művészet mellett a comicus szerepek is hivatott személyesítőre találnak. Simon Mariska Lotti szobalányát reprezentálta sikkesen, ügyesen és szobalányhoz illően — indiscretül. Mihályfi Juliska, Szabados Gizi és Ujvári kis szerepükben is megfelelők voltak. Az összjáték és rendezés gördülékenyen vitték előre a darabot. A sugónőnek megsugjuk, hogy valamivel halkabban sugja el a mondóká... akarjuk mondani... sugókáját.

Aranylakodalom.

A második előadásról lapunk más helyén számolunk be.

SZ. V.

HIREK.

Eihunyt posta felügyelő. Pilinszky Zsigmond budapesti m. kir. posta- és távirófelügyelő f. hó 13-án Baján, hol rokonai látogatására időzött, agyszélhűdés következtében váratlanul elhunyt. Temetésén a bajai m. kir. posta hivatal tisztikara testületileg vett részt e hó 15-én délután.

A baja-báttaszéki hid ügyében Pécs sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én elhatározta, hogy a mozgalomhoz csatlakozik és Pécs városában e tárgyban nagyobb értekezletet hív össze.

Az adókvető bizottság f. hó 30-ikának délutáni 3 órájára tűzte ki mindazon adófizetők III. oszt. kereseti adójának tárgyalását, akiknek adója a f. hó 19-iki nemzeti ünnep miatt nem került tárgyalás alá.

Öreg ember nem vén ember. *Ivánovits* Ignác hetven éves városi tisztviselő, Scheibner Gyula, főkapitány sógora, vasárnap esküdtött örök hűséget özv. *Kinszler* Istvánnak.

Eunuch akart lenni. *Faldum* István nap-számos a tavasszal — csupa szeretetből — főbe kólintotta a szeretőjét. A szerelem illetén való megnyilatkozásáért a bíróság Faldumot két heti fogságra ítélte. Azon, hogy az ő nemes intencióját a bíróság így félreértette, ugy elkeseredett, hogy egy rozsdás szeggel — eunuch módra — meg akarta operálni önmagát. — Azt is mondják, hogy ezt az operációt öngyilkossági szándékból követte el. Nem lehetetlen azonban, hogy újabb pört fognak a nyakára akasztani, azért, mert — orvosi diploma nélkül operált.

A bajai római katolikus legényegylet

1902. évi szeptember hó 28-án vasárnap a Leitschuk Jakab-féle vendéglőben zártkörű táncvigalommal egybekötött szüreti mulatságot rendez, tisztelettel meghívja az előjáróság. Beléptidij személyenként 80 fillér. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A jótékony célra szánt szállót, almát, körtét stb. az egylet helyiségébe kéretnek küldeni szeptember hó 27-én estig. Belépti-jegyek előre válthatók: Kollár Ágoston úr könyvkereskedésében. Kezdeté esti fél 8 órakor.

A bajai Holmes. Hogy ki az a Holmes? Talán fölösleges magyaráznunk, mert ki ne ismerné a zseniális Conan A. Doyle angol bűnügyi regényírónak ezt a detektív alakját, aki teszem azt a lábnyomokból megtudta állapítani, hogy a keresett gyilkos egy 40—42 év körüli, fellábára sánta, dogg-kutyával járó jól öltözött egyén. Föltevéseiért, okoskodásaiért sokszor kinevették sikereire irigy pályatársai, de végeredményben mindig az ő logikus okoskodása bizonyult helyesnek. De lásuk a bajai esetet. E hó 11-én, éjjel történt, hogy *Mittler* Izidor cipőkereskedő kirakatjáról letörték a lakatot a s a kirakatban levő hat pár finom cipőt elemelték. *Mittler* csak másnap délben vette észre a betörést, amikor az addig zárva tartott kirakatot kinyitotta. — Szaladt persze a rendőrségre az »ismeretlen tettesek« ellen megtenni a följelentést, holott szentül megvált győződve róla, hogy az ő sevró és bergstájgerjeinek — lúttak. Pedig csalódott. Másnap délben ugyanis lélekszakadva szaladt egy rendőr az éppen ebédelő *Mittler*hez, hogy csak hamar kapjon egy fiakkerre s menjen a hajóhoz, mert megvan a csibész. *Mittler* izgatottságában a tányérjára ejtette azt a karmonádl darabot, amit épen rágesált s futott fiakkerért. — A dolog előzményei a következők:

Szombaton délben a magyar hajóállomásnál posztoló *Markó* László rendőrnek feltűnt egy suhanc, aki *sántikálva* közeledett a hajóhid felé, hogy beszálljon.

— Ez rosszban sántikál, — gondolta magában — igazolásra szolítom fel már azért is, mert a sánták rendszeren nagy huncutok. Gyűjék csak ide, amice lekváros, — mondta a mellette elhaladó legénynek.

— Osztán mi tetszik?

— Ugy kérdezd öcsém, hogy mi nem tetszik? Akkor rögvést megmondom, hogy te nem tetszel. Hát miért sántítsz kómé?

— Mert fáj a lábam.

— Hát osztán mitől fáj?

— Szűkre szabta a suszter a cipóm.

— Melyik suszter?

A kérdezett most az egekre nézett, mintha onnan akarná leolvasni a suszter nevét, de minthogy *rövidlátó* ez sehogysem sikerült neki.

— Tudja az atyaisten — tört ki végre.

— Majd én segítek: Mi... . Mitt... . Nos?

— Nem *Mittler*, ne gondolja.....

— Meg vagy, csibész, kiáltott diadallal. E percben a hangja ünnepléyessé változott és azt mondta: Ön a törvény nevében foglyom. Ön törje fel a *Mittler* kirakatát.

— Én? Itt vakuljak meg, ha én törtem fel — mondta a *mellére* ütve.

Markó azonban nem hitt neki, hanem rögtön telefonozott *Mittler*ért, ki rögtön fel is ismerte a tőle lopott cipőt. Motyóit is megmotozták, ott még két pár lopott cipőt találtak, mire aztán mindent beismert *Elmondta*, hogy *Brankovics* Józsefnek hívják és állás nélküli mészáros legény. A betörést egy *Dániel* János nevű pajtásával követte el, a ki a zsákmány felét kapta. Az azonban egy nappal előbb elutazott.

Hogy igaz-e mindez, vagy sem, a vizsgálat lesz hivatva kideríteni.

Markó rendőr ez alkalommal kétség kívül ügyességének adta tanujelét és ezért határozottan dicséret és elismerés illeti meg.

Egy jegyző balesete. *Szedressy* Károly felső-szent-iváni jegyzőt, a napokban — mint értesülünk — baleset érte. Baranyai Ödön bajai rendőrfelügyelőnél történt látogatásáról távozván, a ház lépcsőzetén oly szerencsétlenül csuszott el, hogy a magaslatból alázuhanva jelentékenyebb zuzódásokat szenvedett.

Baracskaik a Margittaszigeti Ármén-tesítő Társulat elleni. A baracskaik egy kisebb küldöttsége tisztelgett szerdán, *Latimovits* Pál vezetése mellett *Plósz* Sándor igazságügy-

miniszternél, mint a kerület képviselőjénél, megkérve őt, hogy eszközölje ki a földművelési miniszternél, hogy a baracska közbirto- kosság a Margittaszigeti Ármentesítő Társulat érdekeltségű köréből kivonassék.

Ujabb gazdasági tanfolyamok. A földmű- velési minisztert a gazdasági egyesület az iránt kereste meg, hogy Bácsalmás, Kula, Topolya, O-Becse és Hodságh községeknél gazdasági tanfolyamokat engedélyezzen és e célra 2900 kor. segílyt nyujtsion.

Agyon lótt községi jegyző. Jellmann József apatini községi jegyző, f. hó 12-én, pénteken este fél 7 órakor gyilkosság áldozata lett. A bűntény lefolyásáról a következőket írják: Jellmann József községi jegyző nővé- rével özv. Vindischnével, Leidekker Jakab borbélylyal pénteken este felé kísérték a köz- ség közelében levő szőlőjébe. Végig járta nő- vérével a szőlő utait és gyönyörködött a szép természetben, mely bő szüretet ígért. Kedélyesen társalgott nővérével és kíséreléssel és a sétát befejezván, a szőlők között haza felé indult. Egyszerre mintegy 6 lépésnyi távolságu bo- korból lövés dördült el, mely a jegyzőt érte és gyomrán keresztül fúródott karját is meg- sebesítve. Jellmann feljajdulva összerogyott. Ezután a tettes futásnak eredt. A jegyzőt erre kocsin hazaszállították, aki a legnagyobb kí- nok között éjjel 12 órakor meghalt. A tettes aki a jegyzőnek régi haragosa volt, Zomborba indult s ott reggel jelentkezett. Neve Müller András, nőtlen 23 éves. Az eset nagy meg- döbbenést idézett elő. A szerencsétlen jegyzőt — a ki a községnek 17 éven át volt jegyzője — vasárnap d. u. temették el a község óriási részvétele mellett. Megjelent a temetésen Ka- rácsony Gyula vármegyei alispán, a járási jegyzői kar és a községi összes testületek. Kóporsóját a koszoruk egész halmaza borí- totta. A temetési szertartást Steecz György apatini plébános, címzetes kanonok végezte az apatini papság segédlete mellett.

Lopások. Weisz Lipót szállító lopás vétsége miatt panaszt emelt Gyurkity János fuvaros ellen, mert egy szál kötelét és 2 drb hámfá- ját tudta és beleegyezése nélkül jogtalanul eltulajdonította a vasut-állomásról. — Kernits István 14 éves és Ferkó Antal 17 éves bu- nyevác suhancok f. hó 19-én Szeile Ferencz ékszerésznek egy nehéz karika aranygyűrűt kínáltak megvételre. Azt állították, hogy az elhalt nőtestvérüké volt, mert a gyűrű belse- jében nőnév van bevésve. Szeile a gyűrűt nyom- ban elvitte a rendőrséghez, hová a suhancok is bekisértettek. Kernits István magát Poulászkai Antalnak, míg Ferkó Antal Kernits József nevet vallott. Csakhamar kiderült azonban, hogy a suhancok hamis nevet vallottak be. Az eljárás folyamatba tétetett mindkettő ellen.

A kulisszák mögött.

...azaz, hogy a kulisszák mögött nem is visitelhettem, csupán a „Bárány“ étter- mében vehettem szemügyre színészeinket, amint az előadás után elhelyezkedtek.

Elsőnek is Sándori Kálmán segédszínész telepszik le egymagában és illusztrálja, hogy milyen helytelen elnevezés a ma- gyar nyelvben a „gyűrűs újj“, mivel mindkét kezén csak egy fénylenek a gyűrűk, úgy, hogy ő kezének minden újját bátran hívhatja gyűrűs újjnak.

Másik asztalnál Kaposi Irén foglal helyet, ki tavaly óta még komolyabb lett, mit sötét fekete kabátja és kalapja is igazol- ni látszik, csak discret színes nyak- kendője és a kabátja újjin levő vörös hajtókája jelzi, hogy mókázni is lehet vele.

Vele vannak Zoltán Lajos énekkar ta- nitó. Csoda módon ápolja testét, kabátját a fülén felül felhúzza fogyasztja el a va- csoráját vagy ¾ óra hosszáig, hogy a gyors evés meg ne ártson neki. Mellette Szigeti Andor, ki úgy látszik soványító curát használ a toilletjével. Nyakkendője vékony, nadrágja szára, kabátja újjja,

mindene vékony, ő ellensége minden- nemű *kövérségnek*. Torkossal beszélget, kinek még mindig nem szükséges beret- válni a bajuszt, (mert nincsen.) Ezen társaságot mulattatta kézzel, lábbal, fejjel, egész testével és lelkével Ujvári Miklós, egy kis fantáziával hosszú haját képe- lünk arcához s feltűnik mennyire hason- lit Pichler Győzőhöz és csodálatos, hogy azt mondják, hogy szerencsése van a nőknél.

Kissé távolabb Mihályfi Juliska előbb tükörbe néz, aztán helyet foglalva elkezd tányérját surolni, nagyon szereti a tisz- taságot, a tükörbe is csak azért nézett, hogy a maskirozásnak maradt-e a legcse- kélyebb nyoma is. Mellette Simon Maris- ka, kinek üde arcával összhangban van világos kalapja és blouzeja, úgy látszik megijodott tavaly óta, valami vicces fel- szentelésről diskurált, de távolról nem ér- tettem

Vele ült Gerlaki az édes anyjával. A mamának udvarolt a helybeli jeunesse dorée egyik tagja (Meg is fenyegettem érte, hogy kiírom a lapban.)

Mondja csak Gerlaki, szóllitom meg, mi való a hirből, hogy ön egy collega nője lakását orra elől kibérelte? Aki ezt mondta, az egy . . . válaszolja olyan arckifejezéssel és gesztussal, hogy ha a szinpadon felényi annyi szenvedélyességet fejtene ki, tapsolva fogadnák. Maga éde- sem tavaly óta úgy látszik molettebb és idegesebb lett.

— De látja szivem, válaszolja, ön már a 30-ik, aki ezzel fogad. Miután pedig megígérttem neki, hogy soha többé nem leszek a 30-ik, a ki neki valamit mond, hát megbékültünk.

Földvári Hugóval ült bájos felesége, csuda módon kíváncsi volt, hogy mit jegyzek. Azt felelém, hogy ön néhány perccel előbb nyilvánosan megcsalta fér- jét — amennyiben felhasználta az időt, míg ő félrenézett, a fél borát kiitta.

Mindannyian díszérték az új komikust, Német Jánost, hogy minő jó colléga, őszin- tén megvallottam, hogy én őt első pilla- natra tenoristának tartottam. A megnyerő alak, elegáns toillet, ezüst bot, méltóság- teljes tartás, a hölgyek kegyencét, a te- noristákat szokta jellemezni.

S a naivaról, Szabados Giziről mit írjak; nagyon szégyenlette magát, mert eltakarta mindkét kezét asztalkendőjével és oh egek egy színésznő mellett sem volt udvarló, csak épen a naiva mellett!

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, értesíteni, hogy na- ponta veszek

liba májat

a legmagasabb napi árakban.

Tisztelettel

Ádám Mór

vegyeskereskedése,
a két honvédkaszárnya között

Apró hirdetések.

Ügynökök

kerestetnek, kik igen ke- lendő árú *részletfi etesve* való eladásával foglalkoz- nak

130 hectolite-

res kád, kütűnő karban, ol- csó a on eladandó Cim a kiadóhivatalban.

BANK- és VÁLTÓ-ÜZLET

GRAU AUG J. LIPÓT

— B A J A, —

DRESCHER GYULA-féle HÁZBAN.

Eszközöl előnyös feltételek mellett:

* * * * * **Váltóleszámitolásokat.** * * * * *

* * * * * **Jelzálog-kölcsönöket.** * * * * *

* * * * * **Tőzsdei megbizásokat.** * * * * *

* * * * * **Váltó- és utalvány beszédéseket.** * * * * *

* * * * * **Előleget nyújt értékpapírokra.** * * * * *

* * * * * **Szelvény-beváltás.** * * * * *

Értékpapírok, sorsjegyek, bel- és külföldi pénznemek

* * * * * **VÉTELE és ELADÁSA.** * * * * *

* * * * * **Osztálysorsjegyek eladása.** * * * * *

Élet-, tűz-, jég-, baleset és szállitmány-biztosítások

* **a legolcsóbb díjtételek mellett eszközöltetnek.** *

Az árú osztály már ez idő szerint elfogad megbizásokat és eszközöl

* * * * * kötések a jövő idényű **pirszén-szállításokra.** * * * * *

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a „Központi Szálloda” épületében levő

CZIPÉSZ-ÜZLETEMET

a ciszterci rendház mellett levő

Millassin-féle házba,
(a róm. kath. plebánia templom átellenében) helyeztem át

A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

WEIßZ HENRIK cipész.

Irodai gyakornok

felvétetik

Szücs Ödön cégnél
Baján.

541. végrh. sz.

1902.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szabadkai kir. törvényszék 1902. évi 13522. számú végzése következtében dr. Szirmai Vidor ügyvéd által képviselt özv. Löwenstein Frigyesné bajai lakos javára Szilvássy György és neje esataaljai lakosok ellen 530 kor. s jár. erejéig 1902. évi szept. hó 1-én fogantatott kielégítési végrehajtás útján felül foglalt és 779 kor.-ra becsült következő ingóságok, u. m.: butorok és szépirodalmi könyvek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a bajai kir. bíróság 1902-ik évi V. 782/2. számú végzése folytán 530 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. évi március hó 17-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 85 kor. 19 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Csataalján, alperesek lakásán leendő eszközésére 1902. évi október hó 9-ik napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107 és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Baján, 1902. évi szeptember hó 29-én

Fehér Géza,

kir. bírósági végrehajtó.

DRESCHER GYULA

vas- és fűszerkereskedésében

egy jó házból való flu

tanoncul

felvétetik.

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy nőm: Tófalvy Béláné több előkelő fürdőhelyen, u. m. **Tusnád, Karlsbad** stb. mint okleveles

masseur és

hidegviz-gyógyászno

működött s mint ilyen előkelő fürdő-orvosoktól elismerő nyilatkozatokkal rendelkezik, magam pedig mint ugyancsak

masseur és

tyukszem-vágó

igen nagy gyakorlatra tettem szert — Baján letelepedtünk. Tisztelettel kérjük tehát a n. é. közönséget, hogy adandó alkalommal szolgálatainkat ezen irányban igénybe venni méltóztassanak,

Kiváló tisztelettel

Tófalvy Béla és Tófalvy Béláné
Baja „Központi Szálló”,

Szoba fűtéshez

FA

és tatali

TOJÁS-BRIKETT

kapható

özv. Spitzer Simonnnénál.

3-1

A Császártöltés községi hitelszövetkezet közhírré teszi, hogy a tulajdonát képező

csalai 4 hold szállójának folyó évi

TERMÉSÉT

(mintegy 120 mmázsa)

1902. év szeptember hó 23-án, d. e.

10 órakor, a helyszínen

mmázsa számra, nyilvános árverésen eladja.

Az árverési feltételek a szövetkezetnél megtudhatók.

Igazgatóság.

Nyomatott Nánay Lajosnál Baján.

Szép egészséges

BURCONYA

kapható

özv. Spitzer Simonnnénál

méterje **frt 1-50.**

Tűzifa eladás.

A józsefházi erdőn (Érsek-Csanád mellett) tavalyi vágású

akác-dorongfa

erdei ölenként **16 korona**

árért kapható — Ugyanaz

Lakatos erdőörnél bármikor megtekinthető.

Tulajdonos

Fekete Bertalan

4-2

Pest-Fajsz

Magános nőnek

udvari lakás

olcsón kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad **Sonnenschein Zsigmond**, Hajnald-utca 550. szám.

1-1

Értesítés.

Van szerencsém b. tudomására juttatni, hogy az **Erzsébet királyné** és a **Szeremlei**-utcák sarkán egy minden tekintetben modern

szijgyártó-üzletet

nyitottam Midőn ezt tisztelettel jelenteni szerencsém van, egyben értesitem, hogy elvállalok minden e szakmába vágó munkák u. m. **lószerszámok, nyergek, bőrdők**, szijgyártói **diszmunkák** stb. készítését és javítását és azokat pontosan a legméltányosabb árak mellett végzem el.

Húsz éves, a külföldön szerzett tapasztalatom nyújt biztosítékot arra, hogy a legmesszebb menő igényeknek is megfelelni tudok.

Szives pártfogásáért esedezve, maradtam hazafias tisztelettel

Baja, 1902. szept. hó.

Schmidt Károly.

3-2